

Okrog nas

Jugoslavija je bila v zvezi z balkanskim paktom te dni v središču svetovne pozornosti, kakor glede tega, da je minilo konec julija pet let od objave zloglasne resolucije Informbiroja. Deklaracija, ki so jo izdale podpisnice balkanskega pakta, je pri nekaterih ljudeh v Evropi in drugje, ki so si po svoje tolmačili razvoj nekaterih dogodkov, postavila stvari na svoje mesto: Jugoslavija, prav tako pa tudi Grčija in Turčija so prepričane, da le enakovredno sodelovanje svobodnih narodov in nadaljevanje njihovih obremenjenih naporov zagotavlja ohranitev miru. Ob petletnici resolucije pa svetovni tisk ni mogel mimo tega, da ne bi poudaril odločnosti, korajžje in budne skrbi za neodvisnost naše države pri naših najvišjih predstavnikih, kar je v skoraj brezizhodni situaciji konec junija 1948 pripomoglo, da narodni Jugoslavijski niso postali ponovno sužnji.

Koreja, ali bolje rečeno južnokorejski predsednik je prav tako v ospredju svetovnega zanimanja. Trmoglavost stališča tega starca glede premirja na Koreji, ki je vzrok potovanjem številnih ameriških diplomatov v južnokorejsko prestolnico, da bi ga z osebnim prepričevanjem pridobil zato, da bi se prenehalo prelivanje krvi, ima za posledico obsojanje vsega miroлюбnege sveta. Sing Man Ri je šel celo tako daleč, da je grozil članicam Združenih narodov, čeprav v resnici za to grožnja ni pomembnejše sile.

Neodvisnemu republikancu Lanielu je po 37 dnevih krize uspelo sestaviti listo devetnajst francoske povojne vlade. Laniel je našel več opore v parlamentu kot drugi mandatarji poleg drugega tudi zaradi tega, ker je med okupacijo aktivno sodeloval v gibanju odpora, medtem ko je njegov predhodnik Pichay bil nekakšen svetovalec vichyske vlade za časa okupacije. Program novega predsednika je bil prebran v pičle pol ure, vendar s tem ni rečeno, da bi v parlamentu ne našel na naklonjenost.

Zaradi boleznih britanskega predsednika Churchilla je končno odložena konferenca na Bermudih, čeprav se je prav on zanjo najbolj zavzemal. Zato pa bo mesto odložene bermudske konference »velikih treh« konference zunanjih ministrov ZDA, Vel. Britanije in Francije v Washingtonu, kjer bodo razčistili najnujnejša vprašanja ter tako olajšali delo svojim šefom. Angležje bo zastopal, ker je tudi zun. minister Eden še vedno bolan, markiz Salisbury, Francoze pa že novi (in stari) zun. minister Bidault.

Vsekakor pa je tudi za nas zanimiva notranjepolitični razvoj v ZDA. Predsednik Eisenhower kot je rekel ob povratku iz Jugoslavije njegov protikandidat na predsedniških volitvah Stevenson, v zadnjem času najde več opore za svojo politiko pri članih demokratske stranke, kakor pri svojih republikancih. Razlogov za to je več, najvažnejši med njimi pa je brez dvoma ta, da predsednik vodi mnogo daljnovidnejšo politiko, kot jo dojemajo razni MacCarthyji in Tafti iz njegove stranke, ki so šli tako daleč, da sežigajo knjige, glede katerih mislijo, da ogrožajo Ameriko in tako dalje in sploh kažejo primerno porcilo politične hysterije.

Na rimskih ulicah se še vedno razpravlja o možnostih, ki obstajajo glede sestave nove vlade. Ta ljudska tribuna obravnava štiri možnosti: vlado centra, ki bi jo naj sestavljale štiri stranke, tristrankarsko levo vlado (demokristjani, socialdemokrati in Nennijski socialisti), tristrankarsko desno vlado (demokristjani, liberalci in monarhisti) ter čisto demokristjansko vlado. Za prvo pravijo, da je negotova, druga nemogoča, tretja nevarna in četrta nepravilna, kljub temu pa prevladuje mnenje, da bo najverjetneje vlado sestavila demokristjanska stranka, pa čeprav nova vlada ne bo stabilna.

Okrog nas — na naših mejah je pred nekaj dnevi zopet pokalo po naših graničarjih. Hlebac Anton iz Sentruperta na

Odprava viničarskih in podobnih odnosov

V ponedeljek, 29. junija t. l., je bil na drugi seji četrtega izrednega zasedanja Ljudske skupščine LRS sprejet na dnevni red med drugim tudi predlog zakona za odpravo viničarskih in podobnih odnosov, ki ga narekuje skrb ljudske oblasti za odpravo izkoriščevalskih odnosov do kmetijskih delavcev in skrb za njihovo boljše življenje.

Več poslancev (tov. Hribar, Ingolič, Bratko in drugi) je utemeljilo predlog zakona s primerjavo življenja v Slovenskih gorah in Halozah, na Dravskem in Ptujem polju, na Pohorju ter Brdih na Primorskem, ki neizpodbitno dokazujejo, da so haloški in slovenjogoriški viničarji, bajtarji na polju, koloni na Primorskem itd. še vedno prejemali za svoje več ali manj strokovno in težko fizično delo od kmetov in nekmetov minimalno odškodnino ter da so mnogi med njimi živeli v popolni gospodarski odvisnosti od svojih gospodarjev. Ta odvisnost je skoraj povsod globoko segala celo v njihovo politično in kulturno življenje, čeprav so jo tu in tam iz navade omiljevali celo z botrino pri krstu in birni ali s starešinstvom pri skromnih porokah. Botri so marsikje olajšali viničarjevo skrb za preskrbo otrok s tem, da so ti otroci odhajali k botrom in botram — kmetom za slabo plačane pastirje, od milosti odvisne hlapce in dekle ali pa vsaj za cenene težake. Če so bili ponižni, so lahko pomagali pri vsakem delu, da bi se za obracun konec leta nekaj nabralo, sicer pa so nastopili odnosi, ki se jim je dalo umakniti le s preselitvijo v drugo viničarstvo, kjer se je vsestranska odvisnost še povečala. Kljub skrajni ponižnosti, marljivosti in skrbnemu delu pa žal ni nikdar zmanjkalo v gospodarstvih razgovorih o viničarjih in bajtarjih zaničevalnih trditve, da so viničarji in bajtarji leni, da ne znajo gospodariti, da so več v škodo kot v korist, da vse nacenkrat pojedo in popijejo, da bodo vse uničili in zapravili, če bodo sami gospodarili itd. Ta poniževalni in nekulturni odnos je bil le del ostalih nespravljivosti med gospodarjem in viničarjem. Tega zaničevanja odvisnih ljudi, ki so bili nasprotno navajeni upoštevati gospodarje, je bilo veliko tudi po letu 1945, ko jim je revolucionarna agrarna reforma prisodila zasluženo mesto gospodarjev na zemlji, ki so jo leta in leta obdelovali ter v hiši, ki je prej služila le tujim in domačim gospodarjem. Teh ponižavanih ni primanjkovalo pri posameznikih vsa leta ob-

stoja in razvoja vinogradniških in kmetijskih obdelovalnih združenj, kjer so odpravljali različne med gospodarji in viničarji.

Tudi po letu 1945 je ostalo v okraju lepo število prikritih viničarskih odnosov, ker se je zdelo gospodarjem nevarno vzdrževati viničarske odnose glede na določila zakona o agrarni reformi. Gospodarji so ostali ali si vsaj prizadevali ostati gospodarji, viničarji in bajtarji pa odvisni in v zvezi s tem večkrat pretirano ponižni, potpežljivi in skromni ljudje. Gospodarjevi računski konec leta v večini primerov (čast izjemam) niso dovolili delitve dobička in pridelika; odslužena deputna zemlja ni dala niti dovolj živeža, kaj šele višek za prodajo za kritje ostalih življenjskih potrebščin. Redki so viničarji, ki so se kljub marljivosti, skrbnosti, varčevanju in drugim dobrim lastnostim povzpeli na gospodarsko moč malih posestnikov, mnogo pa jih je, ki jim plačuje država invalidnino, pokojnino, stroške vzdrževanja v domovih onemoglih, stroške zdravljenja in socialno pomoč, kar znese skupaj nad 40 milijonov dinarjev. O vseh teh nespravljivostih in odnosih med gospodarji in viničarji ter bajtarji so govorili poslanci pred Ljudsko skupščino LRS v zvezi s predlogom zakona o odpravi takih odnosov.

S sprejetjem zakona o odpravi viničarjev in bajtarjev bodo odnosi gospodarjev in viničarjev ter bajtarjev le še stvar preteklosti. Novi materialni pogoji bodo nastali za viničarje in bajtarje z izvajanjem novega zakona o zemljiškem maksimumu. Na zemlji kmetijskega gospodarstva, ki jo bodo obdelovali kot enakopravni delavci in borci za napredek kmetijstva z vsemi pravicami in dolžnostmi delavcev ostalih gospodarskih panog naše domovine. V hišah, kjer sedaj živijo in ki jih bodo lahko odkupili in postali lastniki, bodo stalni prebivalci kraja. Na deputatni zemlji si bodo pridelali najnujnejše, ostalo pa si bodo nabavljali iz zaslužka. Na večjih ustvarjenih kmetijskih in vinogradniških gospodarstvih bo imel velik del njihovih družin solidno zaposlitev. Politični in kulturni ter gospodarski napredek bo v teh krajih izrinil dosedanje zaostalost.

Večina delovnih ljudi v celnem okraju je z zanimanjem spremljala in tudi odobrvala delo četrtega izrednega zasedanja Ljudske skupščine LRS, ker se strinjajo s tem, da novi zakon za vselej odpravi iz vseh predelov našega okraja zaostale razmere, kar bo v korist vsega našega ljudstva, največ pa v korist ljudi, ki so morali do sedaj živeti v takih razmerah.

Ob letošnji rekrutaciji so se pokazali sadovi dela predvojaške vzgoje

V drugi polovici junija in v začetku julija t. l. so imeli Ptujčani skoraj vsak dan priliko videti na ulicah večje in manjše skupine ter posamezne mladince, ki so v spremstvu harmonikarja, na okrašenih vozovih ali kolesih in z okrašenimi klobuki ter s šopki na prsni hodili prepevaje po mestu. Vsak je vedel, da so to rekruti — bodoči pripadniki naše Armade. Vsak pa mora ugotoviti in to nam je potrdil tudi predsednik rekrutacijske komisije major tov. Gregorič, da letošnji rekruti v eni stvari nadkrijujejo vse, ki so prihajali prejšnja leta: ves čas rekrutacije ni bilo na pregledu nobenega, ki bi bil pijan, prav tako pa komisiji ni bil javljen noben slučaj kakšnega nereda ali surovosti, ki bi jih počenjali rekruti. Iz tega izhaja, da je letos prvič uspelo predvojaški vzgoji doseči to, kar ni doslej v našem vinorodnem okraju nikomur uspelo, da pa so mladinci kljub temu prihajali dobro razpoloženi in v spremstvu godcev na pregled, ki jih naj potrdi za službo v JLA.

Rekrutacijska komisija je opravljala svoje delo v za ta namen lepo pripravljenih prostorih bivše šole v Rajčevi ulici. Letnik 1934 predstavljajo v fizičnem pogledu odlični mladinci in je le manjši odstotek mladincev iz slovenjogoriških občin slabše razvitih. Letos je k ugotavljanju zdravstvenega

stanja rekrutov prvič pritegnjen tudi rentgen. Tako se skoraj popolnoma prepreči, da bi se pojavil v ednici mladinec z odprto tuberkulozo, ki bi lahko potem okužil še druge.

Kakor je pri letošnjem rekrutacijskem pregledu pozitivno to, da so vsi mladinci trezni in dobro razviti, je treba naglasiti nedostatek, ki ga bo treba čim prej, vsekakor pa pred odhodom v ednico, popraviti. Okrog 4 odst. mladincev je namreč skoraj popolnoma nepismenih. Jasno je, da gre to na račun okupatorjevih šol, vendar je to pomanjkljivost, ki terja takojšnjo intervencijo.

Letos se še skrbneje opravlja lansko leto uvedeni psihometrijski pregled, ki ne pokaže samo splošnega znanja posameznega rekruta, temveč v precejšnji meri tudi njegovo inteligenčno stopnjo. To je velike važnosti za določanje specialnosti, ker je le inteligenčni mladinec lahko dober radiotelegrafist, artiljerec, pilot, vozač tanka ali drugega vojaškega vozila. Komisija je v precejšnji meri upoštevala željo posameznega mladince, v kakšnem rodu Armade bi rad služil ter je v specialne rodove potrjevala izključno prostovoljce.

Prvi del dela je ob rekrutaciji torej potekel lepše in uspešneje, kot bi kdo pričakoval. In kakšen bo drugi del, ko bodo rekruti odhajali v ednico? Občinski ljudski odbori bodo morali tudi takrat posvetiti rekrutom vso skrb, da jih bodo po navodilih Vojnega odseka zbrali ter prav tako trezne kot na rekrutacijo pripeljali na zborna mesta. V ta namen jim bo brez dvoma v pomoč organizirane poslovilnih večerov. Odveč tudi ne bo svarilo odbora vsem srenjivalecem rekrutov, da jih ne zavajajo k riftu in razrajanju, kar smo v prejšnjih letih pogosto videli ob takšnih prilikah.

Tak odhod rekrutov na odsluženje roka bo dokaz popolnega uspeha prizadevanja predvojaške vzgoje, da bi iz mladincev rekrutov vzgojila ljudi z visoko zavestjo in kulturno stopnjo. Ki je svojstvena vsakemu pripadniku naše Jugoslovanske ljudske armade.

Nečešeni socialni problemi

Med vprašanja, o katerih se največ diskutira zlasti med delavci in nameščenci v osebnih razgovorih, na sestankih in sejah organov socialnega zavarovanja ter odborov in članstva množičnih organizacij, spada nedvomno vprašanje socialnega zavarovanja. V ozadju tega razpravljanja so zlasti primeri, ki kažejo na neopravičeno zoževanje zakonitih pravic v škodo ljudi, ki jim te pravice pripadajo ali pa primeri, kjer gre za neopravičeno razširjanje določil zakona v škodo družbe in korist posameznikov. O enih in drugih ter o stanju soc. zavarovanja v ptujem okraju je bilo v nedeljo, 28. t. m., na 2. zasedanju skupščine za socialno zavarovanje v Ptujju več razprav in predlogov za njihovo rešitev.

Najprej nekaj nezakonitih primerov v škodo ljudi, ki so oškodovani za pravice socialnega zavarovanja.

V okraju je nad 400-500 kmetijskih delavcev, ki niso socialno zavarovani, čeprav bi morala biti večina med njimi že na podlagi določil zakona zavarovana. Ob vprašanju, zakaj še niso zavarovani, slišimo različne izgovore najpogostejše pa, da so starejši, duševno zaostali in pohabljeni ljudje večinoma občinske sirote, ki jih imajo marsikje pri hiši iz milosti in da bi jim morali miloščno odreči, če bi jih bilo treba socialno zavarovati in mesečno plačevati 2250 din socialnega prispevka. V zvezi s tem vprašanjem razmišljajo mnogi občinski odbori glede na izkušnje, da mora kljub »zagotovljeni miloščnosti za mnogo takih kmetijskih delavcev nazadnje prevzeti skrb občina, razmišljajo pa tudi nekateri kmetije, ki se ne morejo odločiti, ali naj zagotovijo takim delavcem dolgoletno miloščino pri hiši ali pa naj žrtvujejo nekaj let socialne prispevke, da bi delavci dosegli pravico do dosmrtno delavske pokojnine ali invalidnine. Tudi ta vprašanja se ne dajo enotno rešiti, temveč jih je treba reševati individualno. Marsikje gre res za delovni odnos brez zagotovil primerne odškodnine za delo in za preskrbo na stara leta, drugod pa gre zopet za trajni človeški odnos do tega člana družine in za zagotovila dostojnega življenja do smrti. Kjer gre za stalno slab odnos gospodarja do kmetijskega delavca in kjer ni zagotovil, da bi družina obdr-

žala delavca ob dostojnih življenjskih pogojih tudi v letih onemoglosti, ni mogoče mimo zakonitih določil o zavarovanju delavcev ne glede na grožnje in pretnje, da bo moral v takem primeru kdo od te ali one hiše.

V enako težkem položaju je nekaj delavcev, ki so se vse življenje preživljali z delom v raznih službah, vendar so danes brez tistih priči, ki bi lahko nedvomno potrdile dobo njihove zaposlitve. Pomoč, ki jo mesto invalidnine ali pokojnine prejema o občini — 500-1000 dinarjev — ne pomeni več kot dobro voljo, vsaj minimalno pomagati starejšemu in zganememu človeku, sicer pa tak znesek ne more kriti niti minimuma najnujnejših življenjskih potrebščin za dobo enega meseca. Glede takih primerov še zakonu manjkajo dopolnitve in pooblastila, da je mogoče v takih primerih izjemoma določiti pokojnino mesto pomoči. Takih izjem je sicer malo, vendar kaže, da bo tudi to vprašanje prej ko slej rešeno.

Vse drugače je v primerih, ki kažejo na protizakonito razširjanje pravic v korist ljudi, ki jim te pravice ne pripadajo, vendar jih kljub temu dosežejo na odgovornost brezvestnih posameznikov.

V okraju je nemalo primerov, da prejemajo invalidnino ali pokojnino viničarji in njihove žene, pri tem pa so enako kot prej podrejeni svojemu vinogradniškemu gospodarju. Delati jim morajo kot prej in to celo proti manjšemu plačilu z izgovorom, da so prejeli pokojnino po gospodarjevji zaslugi. V večini primerov je delo upokojenih viničarjev tudi sedaj več vredno kot znaša njihova pokojnina, zato pa bi morali prejemati od gospodarjev zaslužek ne pa od države pokojnino. Tudi problem takih pokojnin bo potrebno revidirati in individualno določiti, komu ta pripada in komu ne.

Proti škodi, ki nastaja z neopravičnim prejemanjem invalidnin in pokojnin po krivdi neresnih pričevanj, ki odvezamo družbi milijone, je premalo odpora s strani upravičenih invalidov in upokojencev samih kakor tudi s strani Socialistične zveze delovnih ljudi. Vsi prepuščajo to vprašanje Zavodu za socialno zavarovanje, ki ne more poznati vseh prilik in se zaradi tega opira na pričevanja in listine, ne pa na

njihovo ozadje in na moralne kvalitete prič, ki smatrajo dokazovanje o službovanju kot malenkostno protiuslugo neglede na stotisoče in milijone, ki jih tako odtujijo družbeni blagajni. Razen o teh primerih bi bilo potrebno spregovoriti še o neopravičenosti posameznikov do otroških dodatkov. Pri dovoljni kontroli pri Zavodu se ni pripetilo, da bi še dalje izplačevali dodatke, ki so bili prvotno neopravičeno priznani. V 113 primerih z 204 otroki je bilo treba odkloniti zahteve na otroške doklade, ker so preventivne pokazale, da gre za družine, ki niso odvisne izključno od mezd ali pa plače staršev, staršev.

Ni manj nevaren in škodljiv pa ni socialnemu zavarovanju nadnormalen stalež bolnikov pri Gradisu in Kidričevem, ki je presegel stalež bolnikov železniških vozovnih delavcev v mesecu maju in pustil zadaj Tovarniško volnenih izdelkov v Majšperku, Tovarniško strojil v Majšperku ter Tovarniško aluminija v Kidričevem, ki so na 5., 4. in 3. mestu v okraju. Tega so pri vozovnih delavcih krivili obvezni pogoji. Nezgode in ne-

(Nadaljevanje na 2. strani)

POŽAR V ZADRUŽNI TRGOVINI PRI LOVRENCU

V trgovini Kmetijske zadruge pri Lovrencu na Dravskem polju je v noči od 29. na 30. junija 1953 požar povzročil dokaj škodo predvsem na artiklih, ki so bili na policah blizu okna in prednjih vrat.

Na srečo je bila trgovina dobro zaprta, da je v njej vso noč samo tlo in da se ni razvil plamen. Požar je opazil hišnik šele ob 5. uri zjutraj, ko mu je zasmrdel dim iz spodnjih prostorov. Gasilci iz Lovrenca so ogenj takoj zadržali. Na pomoč so prihiteli takoj tudi ptujski gasilci, vendar njihova pomoč ni bila več potrebna.

Vzrok požara bo ugotovila preiskava.

RAZPIS

Uprava enoletne kmetijske šole Turnišče-Ptuj, bo sprejela v šolskem letu 1953-1954 največ 50 gojencev.

Namen šole je dati mladini, ki bo ostala doma na kmetijskih gospodarstvih in mladini na državnih posestvih ter delovnih zadrugah, primerno kmetijsko strokovno izobrazbo.

Za redne učence se lahko vpíšejo tisti, ki imajo naslednje pogoje:

1. Fantje in dekleta kmečkega porekla v starosti od 16 do 23 let, izjemoma tudi starejši;
2. tisti, ki so končali najmanj 6 razredov osnovne šole, brez sprejemnega izpita, le v izjemnih primerih tudi tisti, ki imajo 4 razrede osnovne šole vendar s sprejemnim izpitom iz računstva in slovenščine;
3. zavezati se morajo, da bodo sami in s pomočjo kmetijske zadruge ali druge ustanove plačali mesečno oskrbovalnino 2000 do 2600 din;
4. biti morajo telesno in duševno popolnoma zdravi z neoporečno preteklostjo.

Kandidati naj vložijo lastnorčno pisane prošnje (kolek 30 din) najkasneje do 15. avgusta 1953 (le v utemeljenih primerih tudi kasneje), na naslov: Enoletna kmetijska šola Turnišče-Ptuj — pošta Ptuj.

Prošnji naj priložijo:

1. Izpisek iz rojstne knjige.
2. Zadnje šolsko izpisevalo.
3. Zdravniško potrdilo, da so duševno in telesno zdravi.
4. Potrdilo o premoženjskem stanju, ki ga izda OLO — odsek za finance.
5. Od občine potrjeno izjavo staršev, da bodo sami plačali 1000 do 1600 din mesečne oskrbovalnine.
6. Potrdilo kmetijske zadruge ali druge ustanove, da bo prispevala vsaj 1000 din mesečno kot pomoč pri oskrbovalnini.

Učenci imajo popolno oskrbo v domu šole. S končano šolo je dana tudi možnost, da vstopijo v drugi letnik katere koli dvoletne kmetijske šole v Sloveniji.

Uprava šole.

Prva prodaja hiš v Ptujju je šla v korist delavcev in nameščencev

V petek, 26. junija t. l. dopoldne, je bila v Ptujju prva javna dražba zgradb splošnega ljudskega premoženja pod upravo LOMO Ptuj, ki je končala v korist delavcev in nameščencev, ponudnikov in kupcev, ki jim je tudi odobren domik iz dražbanih hiš.

Novi lastnik hiše v Trubarjevi ulici št. 5 je tov. Rihčarič Anica, uslužbenčeva žena iz Ljutomera, ki bo plačala za hišo 650.000 din in sicer 350.000 dinarjev pri podpisu pogodbe, 150.000 din v teku enega leta in ostanek pa v rednih mesečnih obrokih v teku 8 let. Hiša na Muzejskem trgu št. 2 je prodana tov. Kelemina Matildi, uslužbenki iz Ptujja za 120.000 dinarjev, proti takojšnjemu plačilu 60.000 din, ostanek pa v 3 letih v obrokih po 1200 din mesečno. Kupec zgradbe na Spod. Bregu št. 30 je Pernač Ludvik, pekovski pomočnik iz Ptujja, ki je bil tudi najvišji ponudnik. Pred soponudnikom, ki je sicer ponudil boljše plačilne pogoje, je imel prednost v tem, da stanuje v zgradbi in ima 9 otrok. Takoj bo plačal 60.000 din, ostanek pa v mesečnih obrokih 3000—4000 din. Zgradba na Rogozniški cesti št. 16 je domaknjena edinemu ponudniku tov. Klemenčič Vladu, učitelju iz Velike Nedelje za 661.000 din, od česar plača takoj 330.000 din, v teku 2 mesecev po podpisu pogodbe 170.000 din, ostanek pa v rednih mesečnih obrokih po 6000 din. Zgradbo v Aškerčevi ulici št. 1 pa je kupila edina ponudnica tov. Seršen Anica, uslužbenka OLO Ljutomer za ceno 700.000 din in sicer proti takojšnjemu plačilu 350.000 din, ostanek pa do 1. oktobra 1953. Hiše: Grajska št. 1, Cankarjeva št. 12 in Aškerčeva 3 niso bile prodane, ker ni bilo za nje pisanih ponudb niti interesov na dražbi.

Dražba je bila končana v teku 2 ur.

Za hišo v Trubarjevi ulici je bilo 7 ponudnikov. Najvišjo ponudbo po 700.000 din sta stavila Zupančič Marija in Fijan Jakob iz Ptujja, po 650.000 din Papst Ferdo iz Ptujja in Rihčarič Anica iz Ljutomera, 660.000 din Čuš Blaž iz Ptujja, dočim je ponudil Paboljšaj Rudi iz Ptujja 570.000 din, Began Andrej iz Ptujja 560.000 din in Klemenčič Vladu iz Velike Nedelje 551.000 dinarjev. Med ponudniki z najboljšimi plačilnimi pogoji je bila Rihčarič Anica, ki je ponudila plačilo 350.000 din takoj, medtem ko so ostali ponudniki ponujali takoj 5—20%, ostalo pa v krajših ali daljših obrokih.

Za hišo na Muzejskem trgu št. 2 in na Sp. Bregu št. 30 je bilo pet ponudnikov.

Za hišo na Muzejskem trgu št. 2 je največ ponudila Kelemina Matilda iz Ptujja in sicer 120.000 din, dočim je ponudila Brlek Neža iz Spuhlja 115.000 dinarjev, Bombek Alojz iz Trbovelj, Mesarec Ivan iz Orešja in Kukovec Franc iz Ptujja pa po 100.000 din. Najboljši plačilni pogoji je stavila Kelemina Matilda, ki je imela kupno prednost še zaradi tega, ker stanuje v tej hišici, zato pa hišica ni bila domaknjena ponudniku Mesarecu, čeprav je zvišal prvotno ponudbo na 120.000 din.

Za hišo na Sp. Bregu št. 30 sta največ po 550.000 din ponudila Klep Avgust iz Budine in Pernač Ludvik z Brega, dočim je ponudil Cvetko Jože iz Borla 505.000 din, Ornik Rudolf iz

Mokronoga 510.000 din, enako pa tudi Pintarič Apolonija iz Ptujja, Čeprav je Pintarič Apolonija zvišala ponudbo na 560.000 din in stavila boljše plačilne pogoje kot Pernač Ludvik, je hiša domaknjena Pernaču, delavcu z 9 otroki, za katerega bi bilo sicer težko najti drugo stanovanje.

Za hišo na Rogozniški cesti št. 16 sta bila ponudnika samo Klemenčič Vladu in Seršen Hilda. Slednja je sicer ponudila 661.000 din s slabšimi plačilnimi pogoji kot Klemenčič, ki je ponudil 651.000 din s takojšnjim plačilom 330.000 din, zato je tudi obveljal kot kupec hiše. Seršenova je od ponudbe odstopila, ko je Klemenčič zvišal ponudbo na 661.000 din.

Za hišo v Aškerčevi 1 Seršen Hilda iz Ljutomera ni imela nadponudnika pri ponudbi za 700.000 din in ker ni bilo druge ponudbe, je hiša pri ugodnih plačilnih pogojih ostala njej. Za hišo v Budini št. 18 je

ponudila Rajh Marija iz Budine 270.000 din, dočim je Seršen Hilda od ponudbe odstopila. Rajhova je ponudila 25-letno odplačevanje, zaradi česar se je dražbena komisija poslužila čl. 5 uredbe o prodaji stanovj hiš splošnega ljudskega premoženja.

iz ponudb in poteka dražbe se vidi, da je bila odveč prvotna bojazen, da hiš občeljudek premoženja ne bodo mogli kupiti delavci in nameščenci glede na težke plačilne pogoje in da bo s prodajami nastala v Ptujju glede na kupec od drugod težka stanovanjska stiska. Tudi ni potrebno javnosti seznanjati z imeni nezaklenjenih kupcev, ki bi se gal v interese delavcev in nameščencev z bogatimi vsotami denarja. Izdružbene vsote sicer pomenijo za marsikatero interesenta dokajšen problem, vendar ostaja večina stanovanjskih najemnikov mirna in brez bojazni, da bi morala biti žrtve brezdušnih kupcev.

Se o „Zaposlitvi obeh zakoncev in vprašanju nezaposlenih“

Na članek v št. 17. z dne 24. aprila t. l. pod naslovom »Zaposlitve obeh zakoncev in vprašanju nezaposlenih« ter druge podobne članke in diskusije v podjetjih Slovenije je v prilogi »Delavske enotnosti« št. 10. »Obzornik« z dne 22. maja t. l. objavljen članek tov. Vide Tomšičeve »Ženska enakopravnost — sestavni del pridobitev delavskega razreda«, ki ga je napisala z željo, da bi pospešili končni obračun z miselnostjo, ki se skriva za različnimi na videz socialnimi in socialističnimi izgovori, v resnici pa pomenijo napad na osnovno pravico vsakega našega državljanca, predvsem pa na pravico, na kateri se gradi politična in družbena enakopravnost žene: napad na njeno ekonomsko samostojnost. Z isto željo je v št. 21 »Delavske enotnosti« objavljena vrsta člankov nekaterih žena iz vseh predelov Slovenije.

V št. 26 »Ptujškega tednika« je v članku pod naslovom »Dela je dovolj« omenjeno, da je

v ptujškem okraju brezposelnih 138 delet in žena. Prav vsa zaposlena in brezposelna dekleta in žene delavke in nameščence z enako odločnostjo kot tov. Tomšičeva zavračajo teorijo in prakso o manjvrednosti in neenakopravnosti žene in jo smatrajo kot oživilni ostanek izkoriščevalske razredne družbe. Z enako odločnostjo zavračajo to teorijo in prakso tudi kmečke žene, ki več ne pomnijo za svoje može in družine manjvredno in neenakopravno ženo, temveč enakopravne žive, jenijskega soborca za boljše življenje družine in družbe, ki jo poleg nalog matere in gospodinje, vidimo v prvi vrsti na polju, na travnikih, pri živini, skratka na vseh področjih dela, na katerem se udeležuje tudi mož.

O vprašanju enakopravnosti in brezposelnosti žene je napisala tov. Vida Tomšičeva v omenjenem članku sledeče:

„Ce pogledamo statistike naših posredovalnic za delo, potem se lahko začudimo nad dejstvom da pravzaprav sploh ne moremo govoriti o tem, da je problem pri nas nezaposlenost moških delavcev. Dejstvo je namreč, da ostajajo moški delavci vseh vrst v najslabšem položaju le nekaj tednov brez posla in danes že lahko govorimo o relativnem pomanjkanju predvsem nekvificirane moške delovne sile v gradbeništvu na primer. Na drugi strani pa je res, da je v posameznih mestih predvsem nezaposlenost žensk večji ali manjši problem. Zato se mi zdi da pri celih zadevah ne gre toliko za resno reševanje vprašanja brezposelnosti, ampak za vodoravno malomeščanske reakcionarne in politično filistrske miselnosti, ki pač ne služi v čast komunistom in zavednejšim delavcem v podjetjih, kjer se take ideje porajajo! Mislim, da bi bilo prav, da bi »Delavska enotnost« mnogo bolj energično obravnavala s takim mišljenjem, da bi pa odprla svoje strani diskusije naprednih socialističnih borcev o tem, kako je treba ne

samo dvigati produktivnost dela v tovarnah, ampak kako je treba razširjati in modernizirati naše življenje, ustvarjati iz sredstev naših občin, mest in okrajev nova podjetja, ki bodo služila za uslugo našim delovnim ljudem, lajšala gospodinjstvo in materinstvo ter omogočala ženam, da ohranijo svojo zaposlitev tudi v času, ko postanejo matere. Ključ po odstranitvi poročenih žena iz služb se popolnoma zgrešeno sklicuje na naše voditelje, češ, da poudarjajo važnost ženiniga dela v gospodinjstvu in njeno materinstvo, v nasprotju z javno zaposlitvijo žene. Svojih konservativnih misli naj ne podkajajo ljudem, ki se bore prejem za to, da tudi pri nas postane delo človeku potreba in užitek. Res je naporno delo naših mater in žena v gospodinjstvu važno — toda vsi dobro vemo, da se nam zdi danes nepotrebnost porata časa za taka opravila, ki se v družbi že hitreje, ceneje in lepše strojno delajo. Mislim, da se ne motim, če rečem, da lahko posplošimo odpor mnogih žena proti drobnemu in nič kaj zabavnemu hišnemu delu, ki se dnevno ponavlja in se nikjer prav za prav ne vidi. Ne mislim, da bomo uničili naše domače življenje, toda mnogo bo treba spremeniti! Ne samo s tem, da bomo vedno bolj uvajali v naše hiše nove in nove tehnične možnosti, ampak tudi v miselnost vseh družinskih članov: Delo v gospodinjstvu bo moralo postati skupna skrb vseh članov gospodinjstva in ne samo žene in kakšne so naloge o vzgoji otrok itd....

V kolikor se obstajajo pri raznih podjetjih posamezniki s pomisleki o zaposlitvi žene, jih bo potrebno temeljito seznaniti z odločnim stališčem žene, ki ga je nakazala v svojem omenjenem članku tov. Vida Tomšičeva in jim pomagati, da bodo vprašanja zaposlitve žene reševali s socialističnega stališča ne pa s teorijo in prakso o manjvrednosti in neenakopravnosti žene.

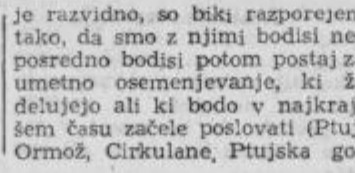
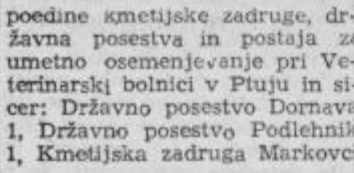
NAŠE GOSPODARSTVO

Velik pr spevek k dvigu naše živinoreje

Ze predčasno smo javili, da je Okrajna zadruga zveza v Ptujju preteklo jesen nabavila za področje ptujškega okraja v Avstriji 10 prvorazrednih plemenskih bikov in sicer: 7 pingavske in 3 simentalke pasme. Te uvožene bike so prevzele

1. Kmetijska zadruga Gorišnica 1, Kmetijska zadruga Središče 1 ter Veterinarska ambulanta v Ptujju 2 pingavsca, medtem ko so simentalce prevzeli po enega Državno posestvo Starše, Državno posestvo Zavrč ter Veterinarska ambulanta Ptuj. Kakor

ra, Vitomarč) v stanju osemnitij vse rodovniške krave. Živinorejcem ptujškega okraja so ti bikji dostopni brez nekaj posebnih izdatkov, torej z vplačano normalno pavšalno skočnino, ampak le pod pogojem, da so krave predhodno veterinarsko

poedine kmetijske zadruge, državna posestva in postaja za umetno osemenjevanje pri Veterinarski bolnici v Ptujju in sicer: Državno posestvo Dornava 1, Državno posestvo Podlehnik 1, Kmetijska zadruga Markovci

je razvidno, so bikji razporejeni tako, da smo z njimi bodisi neposredno bodisi potom postaj za umetno osemenjevanje, ki že delujejo ali ki bodo v najkrajšem času začele poslovati (Ptuj, Ormož, Cirkulane, Ptujška go-

pregledane glede spornih kužnih bolezni. Pri umetnem osemenjevanju vršijo te preglede veterinarji brez posebnega naplačila.

Ce upošteevamo veliko plemensko vrednost teh uvoženih bikov in to kakor v pogledu dviga mlečnosti, tako tudi ravnost in izboljšanja oblik naše živine, je upravičeno pričakovati, da se bo vsak količkar napreden živinorejec trudil, da se pri plemenitvi svoje živine posluži teh bikov.

(Na sliki uvoženi plemenjak postaje za umetno osemenjevanje v Ptujju).

Kako bo v bodoče obdajevanje kmetov?

Predpisovanje kmečkih davkov je že vsa država leta poseben problem državne finančne politike. Praksa tega časa kaže, da obdajevanje po dohodku ne spodbuja k večji kmečki proizvodnji, čeprav je v svoji osnovi tak način najbolj pravičen in najbolj pravičen. Vendar so koristi v narodnem gospodarstvu mnogo večje, če kmetijstvo redno in polno proizvajajo, kakor pa če to gre za to, da se obdavči vsak večji dohodek, pa čeprav je bilo za to vložena tudi več dela in truda.

Prav iz teh razlogov se je že nekaj časa posebna komisija pri zveznem izvršnem svetu, ki so jo tvorili predstavniki vseh republik, bavila s tem vprašanjem. Iz njenega poročila, ki ga je pred kratkim predložila Od-

boru za gospodarstvo je razvidno, da je narodno gospodarsko utemeljen način obdajevanja kmetov po katastrskem dohodku, ki bi se izračunal po povprečni denarni vrednosti donosa zemljišča ob običajnem načinu obdelave ter glede na velikost in rodovitnost zemljišča ter cenno kmečkih pridelkov.

Cisti izračun dohodka pa bi bil izvršen iz dohodka od rastlinske proizvodnje, iz dohodka od živinoreje in iz dohodka od predelave kmetijskih pridelkov. Komisija je predvidela, da se ne bi pri izračunavanju dohodka upoštevale kulture, ki zahtevajo intenzivno obdelavo, (sončnice, sočivje, industrijske rastline), da bi ostala spodbuda za večjo proizvodnjo v teh kulturah.

Po tem predlogu bi bil ugotovljen katastrski dohodek stalen, predvidene so pa olajšave pri obdajitvi ob elementarnih neugodah, pri urejevanju vinogradov in sadovnjakov ter pri pogozdovanju.

Ce bo Zvezni izvršni svet sprejel predloženi sistem, bo obdajitev za letos izvršena že po tem predlogu.

Smotrnost v gospodinjstvu

Varčna je tista gospodinja, ki zna svoje gospodinjstvo tako voditi, da ima za člane svoje družine vedno zdravo in okusno hrano, da ima vedno manjšo količino živeža na zalogi in da ne porabi več kakor lahko nabavi za določen čas. Takšna gospodinja ne porabi denega tega, kar bi rabila šele jutri, gospodariti mora tako da ima vsega za najnujnejšo potrebo, da ustvarja iz malega mnogo, da danes misli na jutri, da ima vsak čas nekaj pri roki in da se znajde v dobrem in slabem.

Tudi najboljša gospodinja ne bo imela uspeha v gospodinjstvu, če ne bo prišla za vsak opravek po naprej določenem načrtu. Le po dobro premišljenem razporedu opravljeno delo prihrani mnogo nepotrebnega in nekoristnega tekanja po hiši in

Za 45 dinar'ev

Novica o bližnji pocenitvi kruha in moke, ki je prejšnji teden vesela in dobrohotna stopila v sleherni domovanje naše občine, nam je olajšala srce. Dovoljna količina dobrega kruha in moke, ki nam bo na razpolago v KZ Polenšk, bo naredila nagel konec tistemu drenjanju in nezadovoljstvu, ko si potrebni občani nismo mogli nabaviti kruha za družino. Posebno mučna je bila vsakokratna slika jutranjega razdeljevanja, ko se je po kruhu iztegovalo toliko resnično potrebnih rok. Na naših hribovskih, peščenih njivah res nika-

kor ne moremo pridelati zadosti kruha in po uven zaporednih slabih letinah smo se ga naučili še bolj ceniti. Naši otroci skrbno pobirajo vsako drobtinico, ki pade na tla. Solarjem, ki so zjutraj odhajali v šolo, so mnoge matere dajale s seboj po par svežih jajc, češ naj jih v zadrugi zamenjajo za kruh, ker ga doma za zajtrk ni bilo. Kako naj posledkinja z bomo količino kruha — saj ga je imela večkrat komaj po 10 kg — nasiti toliko prosilcev?

Gneča je bila zares velika. Izmed vseh pa je redno najbolj pritiskala le ena stranka in zahtevala kar po 2 kg kruha. Pred njenim silnim govorjenjem, ki je tolklo po zadrugi, po uslužbenih in po strankah, je vse klonilo, tako da je prejemale zahtevan kruh. Niž zato, če so se otroci prazni žalostno razhajali in če vničarska mati ni imela skorjice za malega, ki ga vedno srbijo čeljusti. Glavno je pač to, da je stranka dopovedala, da nima niti enega peljati v mlino, in je dobila kruh, čeprav nima otrok.

Danes se je pa obrnilo...

Ta ista stranka je namreč tudi zvedela o pocenitvi kruha in moke in o 23 dinarjih za kilogram pšenice. Zaskrbelo je v času stiske, ko ni zmogla žitnega zrnca in je za trdno pričakovala še višjih cen, je bila primorana kurovati kruh. Danes pa, ko vsi državljani pomejo pesem o belem kruhu, se ji je zvrnilo čelo. Nekega mora vendar še rešiti! Resnično! Kilogram rži ponuja za 45 dinarjev...

Nerešeni socialni problem

(Nadaljevanje s 1 strani)

sreče v zadnjem času niso redke in zapuščajo družbi delovnih ljudi in zavarovanju občutno škodo.

Zraven vsega so težave pri vprašanju klimatskega zdravljenja. Pri odklonjenih 58 primerih je šlo za to, da ne bi bilo klimatsko zdravljenje na škodo zavoda za socialno zavarovanje v primerih, kjer ne gre za socialno šibke ljudi. Ugodnosti potom sindikalnega popusta omogočajo spremembo okolice vsakomur, ki ima količkar volje v poletni sezoni spremeniti svoje okolje, ne morejo pa temu namenu služiti sredstva socialnega zavarovanja razen v primerih, kjer gre za delavce in nameščence, ki so res potrebni gnotne pomoči.

Vsi ti problemi so bili na dnevnem redu nedeljskega 2. zasedanja skupščine, ki je sprejela več predlogov, zlasti pa predlog, da se čimvečje število delavcev in nameščencev seznanji s vsemi problemi in uredbami socialnega zavarovanja po-

Cene na ptujškem trgu

za kilogram, liter ali komad v sredo, 1. julija 1953

Vrtine: čebula 15—30, česen 40—60, fižol (v stročju) 60, grah 25—30, grah (luščen) 75, krompir 30, krompir (novi) 25, —30, koleraba 20, karfič 35, kumara 35—40, peteršilj 40, korenček 40, pesa (rdeča) 25, solata (endivija) 20, solata (glavnata) 10, špinača 30, zelje (rdeče) 20, zelje (v glavah) 18—20.

Maščobe: surovo maslo 400 zasetka 250, jajca 13.

Žitarice: ječmen 30, koruza 60, pšenica 50, moka koruzna 50, moka ajdova 70, oves 30, proso 60, koruzni zдроб 70.

Meso: kozlički 700.

Sadje in sadni izdelki: breskve 60, češnje 40, hruške 50—60, domači kis 20.

Mleko in izdelki: mleko 20—22, smetana 100—120, sir 40—80.

Perutnina: kokoši 200—300, petelin 200—300, domači zajci 100—200.

Gozdni sadeži: črnice 40, sveže gobe 40—50, lišičke 40, gozdne jagode 100, domače jagode 100, maline 50, ribez 40.

STANJE ŽIVINE V SLOVENIJI

V Sloveniji je bilo v lanskem letu 66.606 konj, 731 mežgov in mul, 552 oslov, 491.593 goved (od tega 3142 plem. bikov), 125.170 ovac, 29.731 koz, 452.015 svinj, in 1.405.271 kokoši. Ce primerjamo to stanje z letom 1931, je bilo lani 700 konj več, 24.000 goved manj, 29.000 ovac več in 34.000 svinj manj.

DELO KMETIJSKE ZADRUGE V Cirkovcih se je izboljšalo

O naši kmetijski zadrugi je le malo ali pa nič glasu. Kaže, kot da gre tam kot namazano. Vendar je res, da se bori naša zadruga z velikimi težavami. Potrebe kmetov okoliških vasi zahtevajo precej dela in truda. Postrežba, ki je bila prejšnje čase pomanjkljiva, se je z nastopom novega poslovanja zelo izboljšala. Vendar so še stvari, ki bi se dale izboljšati. Tukaj mislim predvsem zadržno gostilno, ki toči slabo vino

—nik-

NOVICE IZ RAZNIH KRAJEV

IZ SREDIŠČA

V nedeljo, 21. junija 1953 smo imeli v Središču svečan zaključek šolskega leta s proslavo in prireditvijo. Prireditve so pripravili nižja gimnazija, osnovna šola in pionirski odred. Istega dne je bila v treh šolskih razredih razstava izdelkov obeh šol, ki je prikazala šolsko delo mladine, pa tudi izdelki dekliških ročnih del, ki so jih izdelale deklice pod vodstvom tov. Paškove.

Šolski vodstvi in pionirska organizacija so pripravili lepa knjižna darila v vrednosti več tisoč dinarjev za najpridnejše učence in najboljše pionirje. Tako sta šoli nagradili 16 učencev s knjigami, pionirski odred pa 19 učencev.

Na prireditvi, ki je sledila nagrajevanju, so nastopile številne skupine, med njimi tudi skupina obrtniške mladine, ki so v ljubečih prizorih, nastopih in telovadnih točkah ter v folklornem prikazu kmečkega dela prikazale življenje naše mladine.

Številni starši in drugi obiskovalci so z velikim zanimanjem sledili poteku prireditve ter s tem dali priznanje mladini, predvsem pa učiteljstvu za ves trud, ki ga vloga v dobro vzgojo mladine.

IZ DESTERNIKA

Občinski ljudski odbor v Desterniku je obravnaval na zadnji seji o stanju občinskih cest na področju občine. Odborniki so predlagali, da bi bilo potrebno več cest popraviti, sicer se bo stanje še poslabšalo. Upoštevali so mnenje volivcev in so sprožili to vprašanje na pravem mestu. Pričakujevali so, da jih bo pri delu podprla tudi Socialistična zveza.

Kmalu so se na Strmcu lotili dela. Mladi in odrasli so vpregli živino, podvihali roka-ve in stanje ceste je sedaj drugačno kot je bilo prej. Dokazali so, da so enotni, ko gre za skupne interese in naloge. Nikomur ni prišlo na misel, da bi smatral pobudo občine ali Socialistične zveze kot diktat, ki se mu ni treba pokoravati. Zbližanje med ljudmi, ki imajo enake skrbi, težave in tudi življenje, je odpravilo razne spore, ki se drugod zavirajo vsako skupno delo.

Tudi na Trnovskem vrhu so pričeli z delom. Prišli so ljud-

IZ CIRKOVC

NAŠLI SO KOLORADSKEGA HROŠČA

Dne 29. t. m. so kmetje cirkovske občine našli prvega koloradarja na svojem krompirju. Pojavil se je v vseh vaseh tega okoliša v velikih množinah. Na enem krompirjevem nasadu jih je kar po 30 ali pa še več. Masovni pregledi krompirišč in borba proti temu škodljivcu se žal premalo zastruje, saj je še mnogo kmetov — lastnikov krompirjevih nasadov —, ki se ne zavedajo velike nevarnosti, ki jim preti. Žal je le premnogo kmetov, ki svojega krompirja ne pregledujejo ali pa ne javljajo oblastem, da se nahaja tudi na njihovih nasadih izbojazni, da krompirja ne bodo mogli prodati. Občinski ljudski odbor je odredil takoj potrebne ukrepe kot so: določevanje obveznih pregledov in nabava škropilva. Vendar bo to delo zelo oteženo, če ne bodo šli kmetje v skupno borbo proti temu nevarnemu škodljivcu. Ljudi, ki se namerno nečesto odzvati tej borbi, bo treba javno ožigosati.

KOŠNJA JE V GLAVNEM GOTOVA

Košnja in spravlanje krme je v občinskem odboru Cirko-ve v glavnem končana. Lepo vreme prejšnjega tedna je zadovoljilo našega kmeta, ki je z lepim pridelkom krme zelo zadovoljen. Kaže, da v letošnjem letu ne bo nikjer primanjkovalo krme v zimskih mesecih. Marsikdo bo lahko redil celo več živine kot do sedaj, kar bo zopet lep doprinos k dvigu živinoreje.

ODZIV KMETOV NA ZAKON O ZEMLJSKEM MAKSIMUMU

Mnogo se v naši občini razpravlja tudi o zemljiškem maksimumu, saj je mnogo kmetov, ki pridejo v poštev za odkup zemlje. Težko se bodo prizadejali sprijazniti z uredbo zemljiškega maksimuma. Iz roda v rod so prenašali pravico do nje. Jo obdelovali, nekateri boljše, drugi zopet slabše, da jim je dala čim več. Precej jih ne razume pomembnosti in vred-

IZ LESKOVCA

Na konferenci občinskega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi so delegati in navzoči člani organizacije smatrali kot najvažnejše vprašanje, kdo bo izvoljen v novi občinski odbor organizacije. Dolgoletne izkušnje iz političnega dela tega predela Haloz vsebujejo dovolj dokazov, da pomeni organizacija povsod toliko večji faktor, kolikor močnejši ima odbor, ki se zaveda odgovornosti in pomena političnega dela med haloškimi prebivalstvom. V Leskovcu potrebujejo močan občinski odbor organizacije, ki mora sam poznati probleme članstva svojega področja, ki se mora zavedati razlike, kako so te probleme reševali oblastniki pred in med vojno in kako jih rešuje ljudska oblast, zlasti pa se morajo zavedati perspektive socialističnega razvoja, sicer jim ne bo mogoče tolmačiti zakonov in ukrepov oblasti ter predlogov organizacije, ki vplivajo na naš socialistični gospodarski razvoj.

V poročilu o dosedanjem delu organizacije, njenem mestu in veljavi v družbi, njenih uspehih in težavah je bilo premočno poudarjeno, ob katerih problemih je organizacija angažirala vse svoje moči in sposobnosti, da bi dokazovala vsemu halo-

je, ki vedo, da so tudi dedje in pradedje popravljali skupne ceste, da so tako varovali pred škodo in nesrečami živino in vozila in da morajo za ceste tudi sedaj skrbeti občani, ker potrebujejo občinski denar za nujnejše stvari. Prišlo bi jih nedvomno še več, če bi ne skrbeli za razdvojenost in spore posamezniki. Tudi pri delu na cesti je prišlo do spora med dvema posestnikoma, ki je bil za ostale dokaj nezanimiv, je pa le na svoj način škodoval. Ta pojav dokazuje, da bo potrebno na Trnovskem vrhu še mnogo političnega dela, da bodo odpravljene med posamezniki brezpredmetni spori in da bo v kraju več harmonije, ki je potrebna zlasti ob reševanju skupnih problemov.

Zgledu ljudi iz Strmca bodo nedvomno sledili še drugod, da bodo vse ceste za pospravlanje letošnjega bogatega pridelka v redu in da ne bo več pritožb zoper posameznike, ki bi lahko v bližini svojih hiš na cestah odpravili marsikatero jamico.

IZ VIDMA

Na podlagi sklepov konferen- ce bo odbor povabil v organizacijo čimveč prebivalstva Halo- loz, na sestankih in zborovanjih ter sejah obravnaval probleme večine ljudstva, kar bo tudi vplivalo na njihovo številno udeležbo, obravnaval bo razne ukrepe in naloge občinskega ljudskega odbora oziroma dajal za nje pobudo, predloge in pomoč pri njih izvrševanju, predvsem pa bo skrbel za aktivnost vseh vaških odborov, da bodo doseženi čimbolj politični, gospodarski in kulturno-prosvetni uspehi, ki bodo znatno vplivali na razvoj tega predela Haloz.

V naši občini se je silno razpasel koloradski hrošč. Našli smo ga že na več kot 30 parcelah in je doslej ostala izvzeta samo Lancova vas. Razširjenost tega škodljivca, ki je začel resno ogrožati naše krompirjeve nasade, pa je spodbudila mnoge, ki jim doslej nismo mogli dopovedati nevarnosti. Cesto opažamo kmetovalce, kako samoiniciativno pregledujejo na- sade krompirja, ga škropijo z apneno-bakrenim brozgo in drugače zatirajo koloradarja. Tak način zatiranja s škropljenjem je dražji, vendar tam kjer je okužba močna, edino uspešen. Mnogo boljše pa je odkriti že začetno okužbo ter jo tako uničiti, kakor pa čakati, da se škodljivec tako razširi, da je potrebno zatiranje s škropljenjem.

KULTURNO-PROSVETNO DELO

Dramska skupina organizacije LMS v Cirkovcih je začela zopet z delom, kar je vsekakor razveseljivo, posebno še, če se spomnimo na kritične članke v »Ptujskem tišniku«, ki so se vrstili pred nekaj meseci. Z dramo »Prevara«, ki je težka za mlade igralce ter zahteva celega človeka, bo naša mlada igralska skupina žela brez dvo- ma obilo uspeha in priznanja. Režija je v rokah pridne vaške učiteljice tov. Jevšvar, ki je že v svojem prejšnjem delu dokazala, da je sposobna prenesti misli avtorjev na svoje igralce ter potom njih na občstvo. Vsekakor je res, da bo uprizoritev »Prevara« za cirkovske mlade igralce trda preizkušnja, toda z dobro voljo bodo premagali vse težave. Željno že pričakujemo njih prvega nastopa, ter jim že v naprej želimo obilo uspeha.

Folklorna skupina, ki je znana po svojih uspehih nastopih širom Slovenije, je žal zaspala. Mnogi prijetni večeri, ki so jih vsakič fantle in dekleta preživel pri skupnih vajah ter mno- go uspešnih nastopov bi mogla biti patvečja pobuda za nadaljnje delo. Uramo, da bo skupina v bližnji bodočnosti začela ponovno z vaji ter nas pre- metliva z novim uspešim nastopom.

škemu ljudstvu, da pravilno gleda in brani interese vsega delovnega ljudstva, ki so tudi interesi haloških ljudi, ki se borijo za boljše življenje. Iz analize dela posameznih odborov se je videlo, da del odborov ni izvrševal nalog, ki jih je prevzel z izvolitvijo v odbor organizacije, zaradi česar je izostal tudi uspeh njihovega političnega dela. Nekateri odborniki smatrajo, da je edina naloga odborov v tem, da se udeležuje sestankov in sej, da tam glasuje za ta ali oni predlog, pri tem pa opuščajo nešteto prilik v vsakdanjem življenju in dotiku z množico, ko je treba ljudstvu tolmačiti, kako gleda organizacija na stališča, ki jih vsiljujejo ljudstvu socializmu nenaklonjeni posamezniki. Tov. Belšak Simon, član Okrajnega odbora organi- zacije je navzočim raztolmačil pravo vlogo političnega dela odbora in navedel vrsto konkretnih prilik, kjer se lahko odborniki vsakodnevno uveljavljajo.

Tov. Belšak je tudi poudaril, da potrebuje organizacija ljudi, ki so voljni politično delati za cilje socializma, ki jim je politična, gospodarska in kulturno-prosvetna izobrazba ljudstva osnovni cilj njihovega dela. Razumljivo je, da taki odborniki ne bodo prepuščali politične iniciative ljudem, ki vidijo v vsakem socialističnem zakonu novo oviro v njihovem prizadevanju, da bi se obrnilo kolo časa in razvoja v korist posameznikov, ne pa v korist skupnosti.

Po poročilih in diskusiji so bile volitve. Delo odbora so delegati zapuili Vindiš Janezu iz Skorošniaka 17 kot predsedniku, Voglar Jožefu iz Repišča 7 kot sekretarju ter Vindiš Janezu iz Trdoboje 10 kot blaginiku, Kozel Feliks, Turk Janezu, Bračič Veroniki in Stanjko Antonu pa kot članom odbora. V nadzorni odbor so izvolili tov. Vodušek Antona, Končar Martina in Miloš Jakoba. Za dele- gate za okraško skupščino so izvolili Vodušek Antona, Turk Janeza in Kmetec Janeza.

Po tem, da so v odboru in kot delegati 3 mali kmetje, 3 delavci brez zemlje, 1 unokolenec, 1 uslužbenec in 2 srednja kmeta, se da sklepati, da bo odbor pri vsem določenem političnem delu zasledoval cilje večine haloškega prebivalstva in da ne bo dovolil, da bi na sejah in sestankih obravnavali le probleme posameznikov.

Na podlagi sklepov konferen- ce bo odbor povabil v organizacijo čimveč prebivalstva Halo- loz, na sestankih in zborovanjih ter sejah obravnaval probleme večine ljudstva, kar bo tudi vplivalo na njihovo številno udeležbo, obravnaval bo razne ukrepe in naloge občinskega ljudskega odbora oziroma dajal za nje pobudo, predloge in pomoč pri njih izvrševanju, predvsem pa bo skrbel za aktivnost vseh vaških odborov, da bodo doseženi čimbolj politični, gospodarski in kulturno-prosvetni uspehi, ki bodo znatno vplivali na razvoj tega predela Haloz.

IZ VIDMA

V naši občini se je silno razpasel koloradski hrošč. Našli smo ga že na več kot 30 parcelah in je doslej ostala izvzeta samo Lancova vas. Razširjenost tega škodljivca, ki je začel resno ogrožati naše krompirjeve nasade, pa je spodbudila mnoge, ki jim doslej nismo mogli dopovedati nevarnosti. Cesto opažamo kmetovalce, kako samoiniciativno pregledujejo na- sade krompirja, ga škropijo z apneno-bakrenim brozgo in drugače zatirajo koloradarja. Tak način zatiranja s škropljenjem je dražji, vendar tam kjer je okužba močna, edino uspešen. Mnogo boljše pa je odkriti že začetno okužbo ter jo tako uničiti, kakor pa čakati, da se škodljivec tako razširi, da je potrebno zatiranje s škropljenjem.

Občinski ljudski odbor na Vidmu je razpisal prodajo dveh hiš splošnega ljudskega premoženja, za kateri pa ni pravih interesentov. Občina namreč namerava prodati samo hiši, stavbišče pa naj bi ostalo občinska last, s čimer se interesenti ne strinjajo.

MATIČNI URAD POLENSŠAK

Na področju obč. LO Polensšak je bilo v mesecu juniju sledeče ljudsko gibanje:
Rojstev je bilo skupno 5.
Smrti in to utopitev 2 in pol letnega fantka v Preradu.
Porok v tem mesecu ni bilo.

IZ PTUJA

Po zadnjem poročilu o nadzid- davi stavbe Mestnih obrtnih de- lavnic na Sp. Bregu se je stvar nekoliko spremenila. Tozadnji sklep LOMO je bil sprejet pred ugotovitvijo, da bi nadzidava stala nad 10.000.000 in da se- danja konstrukcija hiše te nad- zidave niti ne bi prenesla. Zato bo poskušal LOMO doseči sporazum z investitorjem oficir- skega stanovanjskega bloka, ki bi bil sicer enonadstropni, da bi se zgradilo še drugo nadstrop- je iz sredstev LOMO in da bi imel potem na tem mestu dva enako visoka bloka.

Slika: Zraven bloka Potrošniške zadruge bo stal potem še drugi enak blok.

Odprto mestno kopalnišče

Mestno dravsko kopalnišče bo zopet odprto in bo kopanje do- voljeno le v bazenu. Doslej ne- uporabne kopalne kabine bodo zopet služile namenu.

Se ena mesnica

Podjetje Mesarija in prekaje- valnica v Ptuj bo odprlo na Ljutomerški cesti mesnico za prebivalstvo tega predela mesta in okolice.

To podjetje je dobilo tudi pravico prodaje živine na veliko.

Prodaja »Milarne« v Budini

Mestna komunalna ustanova bo prodala osnovna sredstva »Milarne« v Budini. Izkupilec bo porabljen za vzdrževanje stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja.

»Remont« bo gradil stanovanj- sko hišo

Gradbeno podjetje »Remont« bo gradilo lastno stanovanjsko hišo. LOMO Ptuj mu je že v to svrhu brezplačno dodelil potreb- ni gradbeni prostor.

Realitetna agencija

»Realitetna agencija« bo novo mestno podjetje, ki se bo bavi- la s prometom premičnin in ne- premičnin. Vodjo podjetja bo predlagala Trgovinska zbornica.

Pevsko in glasbeno življenje v Goršnici

V nedeljo, 28. junija je bila za zaključek šolskega leta pev- ska in glasbena produkcija. To je že četrta glasbena produkcija po osvoboditvi, ki jo prireja- jo gojenci glasbe pod vodstvom učiteljice Kirbišev. Pred nasto- pom glasbenega programa je zapel pionirski pevski zbor niz narodnih, partizanskih in umet- nih pesmi, kjer so pevci želi vse priznanje poslušalcev, ki so v celoti napolnili prostran razred. Prav ljubeč je bil nastop naših malih »škrjančkov« iz prvega razreda, ki so s spremljanjem harmonike glasovno pravilno, ritmično in z občutkom zapeli dve pesmici.

Po pevskem nastopu je sledil glasbeni program mladih muzi-

kantov na klavir, violino in harmoniko. Nastopilo je 9 go- jencev, ki se učijo posamezne- ga instrumenta od 1-4 let. Igra- li so razne koncertne točke, so- natine in narodne pesmi. Viden napredek od lanskega leta je v violini pokazala glasbeno nadar- jena dijakinja IV. razreda nižje gimnazije Geč Fricika, ki je pri- vatno začela z igranjem violine, sedaj pa nadaljuje študije na nižji glasbeni šoli v Ptuj.

Taki in slinčni nastopi so nam dokaz, da se naša vas vedno bolj prebuja. Pesem in muzika plemenita našega človeka, ki se ob lepem petju in glasbi vedno bolj uvršča med kulturne do- žvljavane naše socialistične dr- movine.

Prvi absolventi nižje gimnazije v Goršnici so se poslovili

Naše šolstvo je v novi Jugo- slaviji dobilo povsem drugo ob- liko in vsebino. Predvsem je ve- lika pridobitev za naše podežel- sko ljudstvo in našega malega človeka, da njihovi otroci lahko obiskujejo v svojem domačem kraju nižjo gimnazijo in si na tak način pridobe čim več osnovnega znanja za življenje in nadaljevanje študija. Mnogim izmed naših dijakov je ob- stoj nižje gimnazije velika mor- talna in materialna podpora, ker lahko doma z veliko manjšimi stroški konča 4 razrede in šele nato nadaljuje študije drugje. Naš mali človek se tega dobro zaveda in se po vsem tem tudi mnogo laže odloči za podpi- ranje svojega otroka pri nadalj- njem študiju, ko je treba takega otroka spraviti do primer- nega poklica.

Najboljše potrdilo te ugotov- itve so naši prvi absolventi. Od 18 dijakov, ki so z uspehom končali 4. razred in prejel pri- čevalo o dovršenji nižji gimnazi- ji, ostane samo ena doma. Naj- več se jih je odločilo za želez- ničarsko industrijsko šolo in višjo gimnazijo, drugi gredo na učiteljske, ekonomske tehni- kum, pomorsko podoficirsko šolo, pomorsko srednjo šolo, dve pa sta se odločili za trgovino.

Večina je že v junijskem ro- ku opravila sprejemni izpit za višje razrede srednjih šol, ne- kateri pa jih bodo delali po po- trebi še pozneje. Odvisno je od šole in števila prijaviteljev. Ze sami sprejemni izpiti za višje razrede dokazujejo, da so naše nižje gimnazije na podeželju uspešno prebrodile prvotne te- žave in polagoma dosegajo nivo

naših nižjih gimnazij v mestu, kar je najboljša garancija zbliz- janja mesta z vasio in s tem dviga kulturne ravni našega podeželja. Ko bi bile povsod dane prilike in možnosti, da bi naš preprosti človek sprejmal in osvajal znanje nižje gimna- zije, potem bi bilo naše delo pri graditvi socialistične domo- vine mnogo lažje, ker vemo, da umsko bolj razvit in razgledan človek veliko laže in razumsko sledi toku in razvoju časa v ka- terem živimo.

V soboto zvečer so naši prvi absolventi privedli poslovilni večer. Prisrčno je bilo slovo in rosno je bilo oko pri vseh, ko se je poslovil od svojih dragih dijakov njihov štiriletni razred- nik tov. Cokl Dušan.

Našim prvim absolventom že- limo, da bi vztrajali pri uresni- čenju svojih življenjskih načr- tov, hodili po poti našega naj- večjega učitelja Tita, ki ob vsaki priliki poudarja našo mladino učence kot osnovni pogoj za uresničitev lepšega in boljšega življenja našemu narodu.

Kaj dela odbor ZB v Vitomarcih?

Zveza borcev v Vitomarcih je sicer številčno močna organi- zacija, vendar je med člani le ma- lo aktivnih. Dosedanji odbor si je že nekaj časa prizadeval, da bi bil postavljen spomenik padlim borcem v Vitomarcih, toda ni našel primernega izhoda.

Občni zbor, ki je bil v nedeljo 28. junija t.l. je kritično pred- lagal delo dosedanjih funkci- narjev ter določil nov odbor. Doslej je bil v organizaciji naj- aktivnejši tov. Toplak Lojze. Novi odbor je sklenil s prispevki ljudstva čim prej izvesti že davno postavljeno nalogo — zgraditi spomenik padlim bor- cem.

RAZPIS

Trgovinska zbornica za okraj Ptuj razpisuje za šolsko leto 1953-54 sprejem 7 moških in 4 ženskih vajencev trgovinske stroke pod sledečimi pogoji:

1. starost 14—17 let;
2. dovršena popolna nižja srednja šola;
3. fizično in duševno zdravje ter sposobnost za delo v trgovini;
4. državljanstvo v FLRJ;
5. uspešno položen sprejemni izpit iz računstva in slo- venščine, ki bo konec ju- lija 1953;
6. 14-dnevna uspešna poskus- na doba v podjetju.

Prošnje sprejema tajništvo Trgovinske zbornice v Ptuj, Krempljeva ulica 2 (prililje), desno, in sicer do 15. julija 1953. Ptuj, 1. julija 1953.

Upravni odbor Trg. zbornice Ptuj

V Slovenskih goricah potrebujemo zdravnika

Z veseljem pozdravljamo za- misel vzpostavitve mesta zdravnika na območju Slovenskih goric. Potreba po zdravniku v tem predelu je že res nekaj let pereča. Vendar tu na terenu smatramo, da bi bilo bolj ume- stno in terenskim prilikam od- govarjajoče, če bi se določilo mesto zdravnika namesto v Juršincih v Vitomarcih ker bi s tem bile zajete občine Trnov- ska vas, Desternik, Juršinci in deloma Cerkevjak. Sedaj so te občine navezane na zdravniško pomoč iz Ptuja.

Utemejitve za ta predlog je iskati v tem, da so Vitomarci prirodno središče navedenega območja ter bi s tem vsak, ki išče zdravniško pomoč prišel do vsaj polovice poti, ki je potreb- na v Ptuj ali k Lenartu.

Pri tem ne smemo še pozabiti, da je OLO že vzpostavil sedež živnozdravnika za Slovenske

gorice v Vitomarcih in bi ta okolnost narekovala analogno vzpostavitev zdravnika za to področje prav tako v Vitomar- cih.

Če bi zdravnik bil v Juršincih, bi zaradi oddaljenosti ostali pri istem kot so sedaj ljudje v Trnovski vasi, Desterniku in Cerkevniku.

Pripomba: Glede prednjega smo se zanimali pri Svetu za zdravstvo in socialno politiko, kjer so mnenja, da je o pred- njem predlogu treba razpravljati na konferencah Socialistične zveze v omenjenih krajih ter da se bo šele po rezultatu širo- ke diskusije o predlogu končno odločilo, v katerem kraju bo nastanjen zdravnik, da bo lahko čim bolj koristil čim večjemu številu ljudi.

Uredništvo

Važnost zatiranja koloradskega hrošča

Na področju občinskega ljud- skega odbora Polensšak so za- ostrili borbo proti koloradskemu hrošču. V letu 1952 so bile na področju tega območja oku- žene njive in to v Bratislavcih na njivi Zavec Franca, Janžekovič Franca, Nemeč Antona v Lasigovcih in Kukovec Martina v Lasigovcih. Na lanskih oku- ženih parcelah še v tem letu ni najdeno nič.

V letošnjem letu se je poja- vila nova in mnogo večja okuž- ba v Zamencih in to na njivi Kovačec Antona iz Zamenc, Zgec Marije iz Zamenc in na njivi Valenko Jožefa iz Za- menc.

Ko se je okužba ugotovila, je bilo najdeno 25 hroščev, nad 100 ličink in nešteto jajčec. To je bilo dne 14. junija 1953. Kmetovalci, lastniki teh parcel,

so vzeli to precej resno in dan- esne ni starih hroščev. Dnevno najdejo ličinke in jajčeca.

Da bi akcija proti kolorad- skemu hrošču uspela zlasti na sosednih področjih okužb, je nujno potrebno, da kmetovalci vzamejo stvar zelo resno. V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da bo kdo kaznovan.

Dotakniti se je potrebno kme- tovalcev, ki imajo okužene par- cele, pa kljub dnevnim urgen- cam obč. LO Polensšak da danes niso poškrpili svojih krompi- rišč, ki so močno okužena. Samo Kovačec Anton je vzel ško- plovo pri Kmetijskih zadrugi, vsi ostali pa se izgovarjajo, da si škropilva ne morejo nabaviti, ker nimajo denarnih sredstev.

Občinski odbor je naročil ce- lotni katastralni občini Slomi da izviši obvezno škropljenje

krompirišč, ker tako močna okužba lahko v kratkem zajme celo celotno področje.

Kolikor bodo kmetovalci to najvažnejšo gospodarsko nalogo pravilno razumeli, bo akcija zatiranja hrošču imela zelo do- ber uspeh.

Skupinovodja tov. Herga Te- rezija, ki je ravno na okuže- nem področju, se je izkazala in dnevno s skupinami pregleduje okužene parcele. Na dan, ko so okužbo odkrili, je šla ona in nekoliko drugih na te parcele in seveda tudi okužbo odkrila. Tako si jo lahko vsi skupino- vodje občine vzamejo za zgled pri tej važni nalogi. Nekateri skupinovodje trdijo, da so pre- obremenjeni in se hočejo te dolžnosti otresti. S. J.

Grad Štatenberg ob Dravinji

K sliku, ki je bil objavljen v št. 25/53, prilaščamo nekaj slik, ki poudarjajo zanimivosti in lepoto letovišča Dom ob Dravinji, ki bo imelo preko sezone 40 do 50 gostov s sindikalnim popustom predvsem iz Dalmacije in Vojvodine, ko bodo obnovitvena dela popolnoma končana.

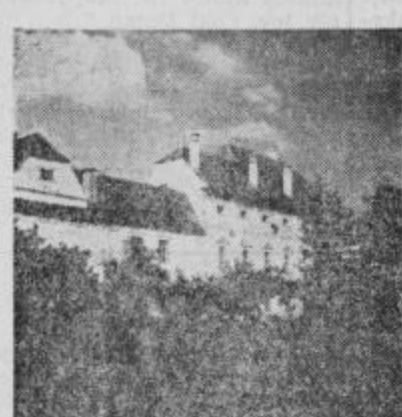
Ni slučajno, da je tudi med delovnimi kolektivi ptujskega okraja za ta lep in zanimiv kraj pri Makolah veliko zanimanja in da ima že sedaj gostinško podjetje Dom ob Dravinji — Makole številne obiskovalce.

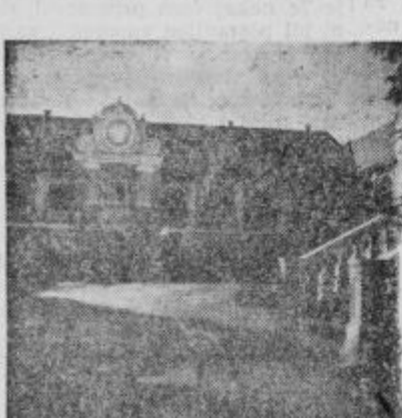
Pogled na južni trakt gradu in portal, ki zaradi konfiguracije tal ni mogel nastati na glavni strani. Enakomerno pročelje, temveč na zadtekoče trakte grajskih poslopj prekinjajo in pozivljajo bogato razgibanane baročne atike. (Na sliki nad portalom).

Pogled na glavni trakt poslopja z notranje dvorišne strani. Dobro je viden način zidave v dobi baroka: arhitektonske mase se kopičijo okoli osrednjega dela, v katerem je viteška dvorana s štukaturnim stropom in freskami, ki so delo avstrijskega slikarja Joaneckega. Prost prehod iz dvorišča preko stopnišča v dvorano govori o letoviškem značaju, ki ga je za Attemsov imel dvorec.

Grad Štatenberg — pogled na osrednje glavno poslopje od strani. Grad je spomenik iz prve polovice 18. stol. (1720—1740), ko so bili njegovi lastniki grofje Attemsi. Zidan je v baročnem slogu, prštevanje pa ga k nižinskim tipom gradov, ki so nastajali pri nas potem, ko je ob koncu 17. stoletja prenehala turška nevarnost. Njegova arhitektura je delo italijanskega arhitekta Camassinija. Štukature stropa pa je izdelal neznan italijanski mojster. Grad je v notranosti poslikal avstrijski slikar Joanecki, ki je izšel iz slikarske šole Fischer v E.

Baročna atika krasi portal tudi na notranji strani. Lepo so vidne strani enakomerno tekoče baročne arkade. V stranskem traktu je deloma vidna atika, ki je le pročelje grajske kapele, ki je žal l. 1910 pogorela. Takrat je propadel njen dragocen štukaturni strop ter stranske in stropne slikarje, ki niso prav nič zaostajale za onimi v viteški dvorani in poslikanih petih sobah.

Štatenberg vabi... Obiskovalca ne privlači le njegova lepa arhitektura, ki se skupaj z notranjo dekoracijo pridružuje umetnostnim pomnikom slovenske zemlje, temveč tudi njegova čudovita okolica. Prijetna Dravinja, parki, sprehajališča in romantično jezero nam nudijo sto in sto doživljanj naših naravnih lepot.

Velik uspeh „Prebrisane norice“ v ptujskem gledališču

Kot poslednje delo v letošnji sezoni je uprizorilo ptujsko uprizoritvev tako odlično uspešno, španskega renesančnega peseta in komediografa Lope de Vege: »Prebrisana norica«. Ta komedija je dosegla že pred leti prav tako v Malčevi režiji v »Prešernovem gledališču« v Kranju izreden uspeh. Letos jo ima na repertoarju tudi Ljubljanska drama.

Publika je z velikim zadovoljstvom in navdušenjem sprejela to zares z veliko skrbjo in ljubeznivo nastudirano delo. Da je uprizoritvev tako odlično uspešno, je nedvomno v prvi vrsti zasluža, članice ljubljanskega mestnega gledališča Alenke Svetelove, ki je bila v vlogi Norice naravnost čudovita.

Njena naravna in prikupna igra ni le navdušila gledalcev, pač pa je potegnila za seboj še ostale igravce. V mnogih prizorih, posebno v zaključnem je igra Svetelove prešla v pravo poezijo. Se posebej je omeniti njeno vzorno, mojstrsko dikcijo, vokalizacijo in mimiko. Vsi ostali igralci — med njimi je bilo to pot tudi precej novih moči (Mišica, Stukčeva, N. Bajgotova, Marsel, Horvat, Vimer) — so dali to pot vse svoje najboljšje. Režijska zamisel Petra Malca je bila povsem ustrezajoča času, v katerem se igra dogaja. Lahkotni južnjaški čar te vesele igre je dopolnil z donkihotskimi domisljicami in duhovito ironijo na zlaganost izprijene meščanske družbe. Bilo je predvsem opaziti režiserjevo prizadevanje, da komedija nikjer ni prehajala v burko, kar ta igra gotovo ni!

Prekrasna scena, kakršno je redko videti v ptujskem gledališču (izdejala sta jo mojstra tov. Cobej in Turšček) in kostumi so dopolnili s svojo lepoto in razkošjem čar, ki ga je razdajala duhovita komedija ves večer. Prav poseben doprinos je imela še scenska glasba (odlično jo je nastudiral tov. direktor Gregorc Jože), ki je dvignila ne le splošno razpoloženje, ampak dala ob nekaterih slikah ob melodramatičnih vložkih občutek prave poetične nastrojenosti.

Dogovor glede enotnih cen pri odkupu jaje in perutnine

Na pobudo izvoznega podjetja »Drava« v Mariboru so se pred dnevi sestali v Murski Soboti predstavniki podjetij »Perutnina« iz Ptuj, »Drava« iz Maribora, »Vajda« iz Cakovca ter »Miekopromet« in »Pridelki« iz Murske Sobotice. Sporazumeli so se glede enotnih cen in organizacije dela pri odkupu jaje in perutnine. Dosedanja praksa je namreč pokazala, da brez takega dogovora ni mogoče govoriti o neki solidni trgovini, ker je kmetovalec ob konkurenčni borbi med posameznimi podjetji dvigal cene iz dneva v dan. Predstavniki podjetja »Drava« je tudi predlagal, da bi ukinitili vse nakupovalce jaje, tako imenovane kupinarje. Ker pa je to v Prekmurju precej tradicionalna stvar, naj bi se najboljši vključili v kmetijske zadruge. S tem predlogom se predstavniki nekaterih podjetij niso strinjali, prav tako tudi ne predstavnik okrajnega ljudskega odbora v Murski Soboti.

Prepričani smo, da bo »Prebrisana norica« po tolikšnem premierskem uspehu, jeseni, ob začetku sezone, še velikokrat napolnila do vrha hišo našega gledališča. Z uprizoritvijo »Prebrisane norice« je naše gledališče nadvse dostojno zaključilo letošnjo sezono in dokončno po raznih neprilikah in težavah našlo, tako vsaj upamo, svojo pravo pot in podobo.

Po tej in po nekaterih drugih letošnjih uspešnih predstavah ptujskega gledališča (Izdaja pri Novari, Veronika Deseňska in še prav posebej Kralj na Betajnovi) si ne moremo več odmisli našega gledališča. Skromno pa uspešno se je vključilo v bogato območje slovenske kulture. Dolžnost nas vseh je, da ptujsko gledališče za vsako ceno čimprej postane pravo polklicno gledališče. Vsaka druga oblika tega gledališča je nedopustna. Za Kranjem, Postojno in Celjem mora slediti zdaj še — Ptuj!

Kegljači in prijatelji kegljanja, pozor!

Kakor povsod v državi, se tudi v Ptuj razvija kegljaški šport. Kegljaški klub »Drava« v Ptuj ima lepo opremljeno kegljišče v Ljudskem vrtu in sprejema nove člane in članice. Kdor ima veselje do kegljaškega športa, naj se prijavi v športni pisarni »Drava« ali pa na kegljišču v Ljudskem vrtu. Da bi spopolnili kegljaške rekvizite, so klubu potrebna denarna sredstva. V ta namen priredi kegljaški klub »Drava« veliko športno veselico v nedeljo, 5. julija, ob 14. uri v vseh prostorih gostilne v Ljudskem vrtu.

Ves dan se bo vršilo nagradno tekmovanje. Pravico nagradnega tekmovanja imajo tudi nečlani kluba.

Vljudno vabimo vse prijatelje športa in ostalo občinstvo, da se udeležijo veselice.

Odbor

Nesreča ne počiva

Ptujska bolnica je nudila v zadnjem času pomoč sledečim ponesrečencem: Fras Francu iz Ptuja (poškodba roke); Vožlič Alojzu iz Ptuja (poškodba roke); Rakuša Albinu iz Cvetkove (poškodba roke); Kolar Slavku iz Kidričevega (poškodba roke); Hostnik Renati iz Ptuja (poškodba roke); Toplak Jakobu iz Ravnega polja (konj ga je udaril); Jagorinec Jožetu iz Kidričevega (poškodba palca); Gnuš Viktorju iz Rogoznice (poškodba roke); Tetičkovič Tereziji iz Drave (poškodbe na glavi); Črešnjak Janezu iz Ptuja (poškodba noge); Goričan Uršuli iz Budine (padeč); Krošl Antonu iz Sp. Hajdine (poškodba roke); Markež Francu iz Drstelje (padeč); Šeruga Francu iz Hajdoš (padeč); Habjanič Francu iz Bukove (padeč); Praprotnik Cvetku iz Pušenc (padeč); Majš Martinu iz Središča (zlom noge); Štuhec Janezu iz Hlaponc (padeč); Zorčič Antonu iz Ptuja (padeč); Bežjak Luciji iz Spuhlje (padeč); Korošec Rudolfu iz Ptuja (padeč); Muršec Antonu iz Senčaka (poškodbe roke); Arnuža Jožetu iz Levanjc (poškodbe noge); Kurež Jakobu iz Hajdoš (poškodbe reber); Križvec Maksu iz Kidričevega (poškodba roke).

ŠPORT

Ob zaključku rokometne sezone

Pred kratkim se je končalo rokometno prvenstvo mariborskega dela slovenske rokometne lige. Iz vsega ptujskega okraja je sodelovala le ekipa ptujске Drave, ki je tudi edino moštvo v okraju, ki goji to panogo športa.

V prvem delu so Ptujčani ostali na zadnjem mestu, izgubili so vseh pet tekem, toda lahko rečemo, da bi morali dobiti vsaj dve, proti Partizanu iz Cakovca (12:16) in Partizanu iz Velenja (5:6). Največja značilnost vseh tekem pa je, da so Ptujčani izgubili le z majhno razliko v golih, kar jim je prineslo uspeh v drugem delu. Med zimo je rokomet zaspal, toda kakor hitro so prvi pomladanski dnevi obetali pričetek tekmovanja, so Ptujčani pričeli s smotrnim treningom. V tem delu prvenstva so dobili tri tekme in s tem 6 točk, kar je zadostovalo, da so se plasirali iz zadnjega na 4. mesto. Najboljši uspeh pa je vsekakor tekma proti prvoplasirani enajststori ZSD Celje, ki so jo Dravaši sicer izgubili z 9:12, vendar so pokazali najlajšo igro v vsem prvenstvu. Lestvica je ob koncu tekmovanja naslednja:

ZSD Celje	10	9	0	1	132:69	18
Sloboda V	10	7	0	3	103:62	14
Branik M.	10	6	0	4	108:84	12
Drava Ptuj	10	3	0	7	83:107	6
Partizan Č.	10	3	0	7	56:86	6
Partizan V.	10	2	0	8	42:116	4

Mlado moštvo ptujске Drave sestavljajo v glavnem dijaki ptujске gimnazije, vendar poizkuša vodstvo pritegniti tudi ostalo mladino iz Ptuja in bližnje okolice. Moštvo z veseljem ugotavlja, da se je precej negimnazijcev vključilo v klub in pričakuje, da se bodo v najkrajšem času priključili vsi tisti, ki čutijo veselje do rokometu.

O moštvu samem v tekmovanju pa lahko rečemo, da je igralo zelo spremenljivo. V nekaterih tekmah je bil napad z Viharjem in Golobom zdaleč boljši, drugič zopet pa je ožja obramba s Haberjem in Kristlom reševala težke situacije. Bile pa so tudi tekme, ko je moštvo kot celota popolnoma odpovedalo (Branik 9:17) in take, ko sta se napad in obramba odlično ujela (ZSD Celje 9:12). V jeseni pa pričakujemo, da bodo rokometiški toliko izpopolnili svoje vrste, da bodo častno zastopali to športno panogo iz Ptuja.

ŠAH
Prvenstveni turnir ŠD Ptuj je končan. Prvo mesto je zasedel Rudolf z 10 in pol točkami (od 11 možnih). Sledje: Modrijak 9 (dosegel normo III. kategorije) Bohak 7 in pol, Drefenik 5 in pol, Zunec, Podkrajšek in Kancler po 5, Ryževski in Vrič po 4 in pol točke itd.

Moštveno tekmovanje slovenskih mest. V torek 30. junija je bil v sind. domu Železničarjev poifinalni turnir ptujskih šahistov. Od 17 igralcev se je plasiralo v finale 10 in to: Rudolf, Pešl, Bohak, Dr. Marketi, Kljnar, Jurkovič, Berden, Zunec, Vrič in Perger. 8. najboljših igralcev bo 4. in 5. t. m. zastopalo Ptuj v moštvenem brezopozteznem tekmovanju slovenskih mest v Ljubljani.

LJUDSKA PRAVICA—BORBA
Podružnica Ptuj, Lackova 11. Tel. 147. sprejema naročnike in naročila za vse oglase in objave za ljubljansko, zagrebško in beograjsko štajo.

MALI OGLASI

Enostanovanjska hiša v Ptuj na Tratah se proda na dražbi v torek 21. julija 1953, ob 9. uri v prostorih Okrajne obrtne zbornice Ptuj, Prešernova ulica 27. - I. kjer se bodo tudi podrobneje pojasnila. Pismene ponudbe na isti naslov vključno do 15. julija 1953.

Instruiram nižješolca za popravni izpit iz katerega koli predmeta. Naslov v uredništvu

Novo podjetje »Konjuh« Beograd — Poslovalnica Brstje (grad) št. 29. Ptuj je začelo odkupovati kože vseh vrst po najvišjih dnevnih cenah. Kože odkupujemo od 6-14. ure vsakodnevno razen v nedeljo.

Prodajamo njivo in travnik na Sp. Bregu. Vprašati v upravi.

DRUŽABNA PRIREDITEV »SVOBODE V PTUJU«
V nedeljo, 12. julija tl. bo v Ptuj v prostorih Gasilskega doma

DRUŽABNA PRIREDITEV »SVOBODE« s programom

Sporod:
ob 15. uri koncert godbe na pihala ob 16.30 koncert tamburaškega zbora ob 18. uri koncert pevskega zbora
Pod spredu: Veseli zabavni program
Sodelujejo: Dramska sekcija Svobode
Godba — Ples — Srečolov — 1.000 lepih dobčkov
V primeru slabega vremena bosta veselje in zabavni program v Narodnem domu in pri Belem križu
Vstopni na: 10 dn
Prireditveni odbor

Vsako količino škopane slame kupi PLETARNA v Ptuj

Človek na meji

(Odlomek iz romana.)

Na Visole je spet prihajala pomlad, pomlad enainštiridesetega leta, prihajala je počasni in previdno, kakor vsako leto. Ta pomlad pa ni usodno posegala samo v življenje na Visolah, marveč je spremenila tudi dotodanji tok Stefanovega življenja.

Tega sobotnega popoldne ni bilo na verandi kaj prida gostov. Dopoldne je bilo sicer živo; poleg kmečkih ljudi, ki so na poti v Lučane stopali na šilce žganja — bilo je hladno, kot da se zima misli spet povrtni — so prihajali vojaki in tudi oficirji, pili pivo, vino in žganje ter se glasno pogovarjali in krillili z rokami. Protj popoldnevu so domačini odšli po svojih poteh, vojaki pa so se izgubili, čeprav so zadnje dni po vse posedali na verandi ali pohajkovali po edini cesti, ki je mimo Gejtine hiše vodila skozi Kalše. Pozno popoldne so se jelj vračati iz Lučan hribovc. Ta in oni je vstopil, popil kozarec vina ali piva in se brž odpravil dalje, večina pa se na poti domov ni ustavljala. Le Mulej, dva hribovska kmeta, ki sta se ga bila v Lučanah tako nalezla,

da se do Kalš nista streznila, in Stefan so že izza opoldneva vztrajali pri svoji mizi v zadnjem koncu na vseh štirih straneh zasteklene verande. Pili so, vrgli za kako uro karte in se spet lotili pijače. V pogovoru, ki je postajal bolj in bolj glasen, pa so se znova in znova vračali k temu, s čimer so začeli, ko so sedli za mizo.

»Pravim, da smrdi,« je že petič in šestič vzkliknil Mulej, dvignil bradato glavo in se ozri skozi okno na cesto, kjer pa ni bilo videti človeka. »Hitler bo udaril tudi na jug.« Sunil je z glavo proti Visolam, »spak so sklenili, pa so ga razdrli. Hitler ni tak, da bi si pustil dreznati pod nosom.« Uprl se je z rokami, pravimi žagarskimi rokami, ob mizo in s sivimi, predirnim očmi ošinil družbo. »Zakaj pa je prišlo v Kalše toliko vojske? Zakaj?«

»Vojaki se zmerom prihajajo,« se je oglašil eden od obeh kmetov. Sinoči so prišli v gozd naša hiša. Meja Julia je šla zjutraj po drva, pa so jo spodili. Toliko pa je le videla, da so nekaj kopali.«

»Nič dobrega ne bo,« je menil drugi kmet. »Če preveč grabiš, se rado zgodi, da nazadnje zgubiš še to, kar imaš.«

V tem je vstopilo nekaj oficirjev, visokih, stasitih mladih moških s trdim ostrim pogledom. Stefanova družba je pozdravila s »Guten Tag,« oni pa so stegnili desnice in odzdravili, kratko, rezko: »Heil Hitler!« Zasedli so mizo blizu vrat. Natakarcia, ki je dotlej pomivala pri točilnici kozarce in steklenice, si je nemudoma obrisala roke in odhitela h gostom. Čez čas je nekje od zunaj prišla Gejta vzela natakarcij pladenj s pijačo in ga sama odnesla gostom. Z zgovornostjo in vabliljo postavila je iz togih, mrkih mladih mož kmalu izvabila prijaznejšo besedo, celo smeh.

Pri mizi v kotu so vrgli karte, le od časa do časa so rekli kako besedo, ki se je nanašala na njihovo igro ali na vreme, ki je bolj spominjalo na zimske dni, kot budilo upanje na skorajšnjo pomlad.

Čez čas je prišla Gejta še k njim. »Govorite nemško!« jim je potihoma velela. »Oficirji so že vprašali, če ste z ene strani.« Kvaritopirci so odslej govorili še manj; padala so zgolj imena kart, ki so bila vsa izposojena iz nemščine. Zdaj ta, zdaj oni

pa je pogledal k oficirski mizi, kjer je bilo sicer vsak čas glasneje, vendar je bil pogovor preveč hrupen, da bi na Mulejevo omizje vplival pomirujoče.

»Smrdi, smrdi,« je med karte vrgel bradati Mulej. Ko so se oficirji neki Gejtini šali na glas zakrohotali, pa še dostavil:

»Ampak ne bo šlo lahko, Srbi niso Francozi, pokalo bo, pokalo...«

Stefan, ki je najmanj govoril, je molče prikemal. Kar so prihajali v Kalše vojaki in kar se je govorilo o možnosti napada na Jugoslavijo je bil tih, vase zaprt, obhajale pa so ga najrazličnejše misli, najbolj naspolutujoča si čustva. Zda je bil zadovoljen, da ni na oni strani, kjer bi ga gotovo poklicali k vojakom, in spet ga je obšel rahel občutek, češ da je na tej strani, ko bi vendar moral na oni strani zgrabiti za puško in pomagati braniti Hitlerjevi vojski prehod čez Visole.

Oficirji so odšli, a Gejta še ni utegnla pospraviti mize, ko se je na cesti pred verando ustavljal avtomobil. Iz njega so poskakali trije moški, v rjavih usnjenih suknjah, vstopili, pozdravili še bolj rezko kot prej oficirji in sedli za izpraznjeno mizo.

Mulej, ki ni mogel biti tiho, je mignil z brado proti omizju in rekel pomenljivo: »Fiedler ni prišel zaradi pijače v Kalše...«

Kmalu potem je prišla Gejta k Stefanu in mu dejala, naj prinese iz kletj sodček piva. Stefan se je nerad dvignil.

Ko je vstopil v vežo, pa ga je Gejta, ki mu je sledila, prišla za roko in mu zaklicala prita-jeno: »Pridi, moram ti nekaj povedati!«

Stefan je molče stopil za Gejto, ki je naglo odšla po stopnicah navzgor. Prej včasih ni mogel mirno stopati za Gejto, moral jo je potprejati po zibajočih se bokih ali ji seči v neder. Tokrat, kakor že lep čas — ga njeno polno, mladane že ziba-joče telo ni več vabilo in mu ni burkalo krvi.

»Kaj je?« je vprašal nejevoljno, ko je stopil v sobo, in opazil, kako bi Gejta rada dala svojemu obrazu važen, naravnost skrivnosten izraz.

»Gospod Fiedler bi rad govoril s teboj,« je spregovorila Gejta v nemščini in s poudarkom.

Stefan se je pogovarjal z Gejto izključno slovensko, pa naj je ona še tako vztrajala tudi v razgovoru z njim pri nemščini. Tudi zdaj je vprašal slovensko: »Kaj hoče ta človek?«

»Nekaj važnega. Če ima kako željo, glej, da je ne boš odbil. Predolgo že stojiš ob strani. To mi je očital že marsikdo.«

»Sem mar vaš državljan?« Gejta se je lokavo zasmejala. »Nisi, pa boš kmalu.«

»Ti kaj veš?«

»Nič ne vem, imam pa odprte oči. Zvečer bom boljše obleke in nekaj drugih reči zložila v zaboje, da jih boš jutri zapeljal v Sela nad Lučanami. Tam je varneje kot tu tik ob meji.«

»Ti je Fiedler kaj namignil?« je hotel vedeti Stefan.

Tedaj so se zaslišali na stopnicah moški koraki.

»Ze gre, pustila vaju bom sama, Stefan,« je zaklicala od vrat, »nobene prošnje mu ne smeš odbiti. To bi bilo slabo zate in zame.«

Stefan še ni utegnul zakleti, ko je Fiedler že vstopil.

»Heil Hitler!« je zaklicel hrupno in strumno sprotil desnico. Stefan je skozi zobe stisnil hitlerjevski pozdrav, desnico pa ni dvignil.

»Gospod Hieb, krassen dan kaj?« je spregovoril Fiedler in si pomel roke.

»Ne vem, kaj je lepega na današnjem dnevu,« je odgovoril Stefan začudeno.

(Nadaljevanje sledi)